

SĄDOWA REPREZENTACJA OSOBY DOROSŁEJ

Czym jest sądowa reprezentacja osoby dorosłej?

Osoba pełnoletnia ze względu na chorobę psychiczną lub porównywalne ograniczenie swojej zdolności do podejmowania decyzji nie może zajmować się już pewnymi sprawami bez ryzyka wystąpienia sytuacji niekorzystnej. W takim przypadku dana osoba może być reprezentowana przez reprezentanta osoby dorosłej. Osoba ta jest wyznaczana przez sąd tylko wtedy, gdy dana osoba nie posiada pełnomocnictwa do spraw zabezpieczenia społecznego, nie jest w stanie samodzielnie wybrać sobie reprezentacji osoby dorosłej, nie ma wsparcia ze strony osób bliskich, takich jak krewni, lub trudna sytuacja życiowa sprawia, że takie rozwiązanie jest konieczne. Wyznaczenie przez sąd reprezentanta osoby dorosłej nie ogranicza automatycznie jej zdolności do czynności prawnych. Poszukiwanie alternatyw i wsparcia musi mieć miejsce również w momencie wyznaczenia reprezentanta osoby dorosłej.

Kim jesteśmy?

Stowarzyszenie VertretungsNetz działa na rzecz podstawowych praw osób z chorobami psychicznymi lub niepełnosprawnością intelektualną. Pracownicy VertretungsNetz wspierają i doradzają danym osobom i ich krewnym - w przypadku reprezentacji osoby dorosłej, ale także w przypadku przymusowego zakwaterowania lub ograniczenia wolności w szpitalach, domach opieki, placówkach dla dzieci i młodzieży lub placówkach dla osób niepełnosprawnych.

VertretungsNetz posiada biura we wszystkich krajach związkowych z wyjątkiem Vorarlbergu, jest bezpartyjne i niekomercyjne oraz działa w imieniu Ministerstwa Sprawiedliwości.

Co oferujemy?

Doradzamy osobom potrzebującym reprezentacji i ich krewnym. Szkolimy również te osoby, które chcą lub już podjęły się roli w zakresie reprezentacji osoby bliskiej.

- VertretungsNetz – Erwachsenenvertretung, Patienten-anwaltschaft, Bewohnervertretung
- Zentrum Rennweg, Ungargasse 66/2/3. OG, 1030 Wien
- T 01/ 330 46 00
- verein@vertretungsnetz.at • www.vertretungsnetz.at
- Vereinssitz: Wien, ZVR: 409593435

Ponadto reprezentujemy osoby o ograniczonej zdolności do podejmowania decyzji jako sądowi reprezentanci osoby dorosłej. Sąd określa sprawy, w których reprezentujemy naszych klientów, np. jako przedstawiciel przed niektórymi organami, przy zawieraniu umów, w organizowaniu ich własnych finansów lub przy zapewnianiu odpowiedniej sytuacji bytowej.

W okresie poprzedzającym każdą sądową reprezentację osoby dorosłej wyjaśniamy w imieniu sądu, czy istnieje inna możliwość, która pozwoliłaby reprezentowanej osobie na większe samostanowienie. Ustawa o ochronie dorosłych przewiduje trzy dodatkowe możliwości reprezentacji: pełnomocnictwo do spraw zabezpieczenia społecznego, a także wybraną i prawną reprezentację osoby dorosłej. Przy wsparciu ze strony środowiska osobistego, na przykład ze strony rodziny lub osób świadczących usługi w zakresie zdrowia psychicznego, można również całkowicie zrezygnować z reprezentacji prawnej.

W jaki sposób dochodzi do sądowej reprezentacji osoby dorosłej? Jak przebiega procedura sądowa?

1. Jako stowarzyszenie zajmujące się ochroną osób dorosłych, VertretungsNetz korzysta z tzw. „**clearingu**“ w celu określenia sytuacji życiowej danej osoby. Jakimi konkretnie sprawami należy się zająć i jakie zagrożenia należy zidentyfikować? Gdzie potrzebne jest wsparcie, aby móc korzystać w możliwie największym zakresie ze zdolności do czynności prawnych? Czy istnieją opcje wsparcia w otoczeniu społecznym lub ze strony instytucji, organów lub stowarzyszeń? Celem jest, jeśli to możliwe, uniknięcie sądowej reprezentacji osoby dorosłej i znalezienie stosownego wsparcia lub reprezentacji.
2. Sąd decyduje na podstawie sprawozdania z clearingu, czy procedura będzie dalej prowadzona. Jeśli tak, dana osoba zostanie zaproszona na **wstępne przesłuchanie**. Na potrzeby dalszego postępowania wyznacza się radcę prawnego, który reprezentuje i wspiera interesy danej osoby. W sprawach niecierpiących zwłoki wyznacza się tymczasowego reprezentanta osoby dorosłej na czas trwania procedury. Sąd może również zlecić lekarzowi sporządzenie opinii biegłego w kwestii, czy zdolność do podejmowania decyzji przez daną osobę jest ograniczona. O to również można się ubiegać.
3. Sąd sprawdza wszystkie dostępne informacje i może wyznaczyć rozprawę sądową w celu zasięgnięcia opinii. O tę rozprawę sądową również można się ubiegać. Procedura kończy się wydaniem **decyzji (postanowienia)** o tym, czy i w jakim

zakresie ustanowiona zostanie sądowa reprezentacja osoby dorosłej. Sądowa reprezentacja osoby dorosłej może być wyznaczona tylko w sprawach bieżących. Muszą one być szczegółowo opisane.

Czym jest zastrzeżenie uzyskania zezwolenia?

Osoby, które posiadają sądowego reprezentanta osoby dorosłej, co do zasady zachowują zdolność do czynności prawnych. Sąd może jednak przyjąć, że osoba swoim zachowaniem mogłaby poważnie i znacząco wyrządzić sobie szkodę. W takim przypadku można określić, że w przypadku czynności prawnych lub czynności procesowych zgoda sądowego reprezentanta osoby dorosłej musi zostać uzyskana w drodze wyjątku. Bez jego zgody działania reprezentowanej osoby są wówczas nieskuteczne. Czynności prawne lub czynności procesowe, w odniesieniu do których wydaje się zastrzeżenie uzyskania zezwolenia, muszą być jednak dokładnie określone i opisane.

Jakie obowiązki ma sądowy reprezentant osoby dorosłej?

Sądowy reprezentant osoby dorosłej musi nawiązywać osobisty kontakt z klientem co najmniej raz w miesiącu. Klient musi być powiadamiany o wszystkich zamierzonych decyzjach w odpowiednim czasie, aby miał możliwość wypowiedzenia się w ich sprawie. Wypowiedzenie to musi być również wzięte pod uwagę co do zasady.

Co najmniej raz w roku sąd musi być poinformowany w sprawozdaniu o sytuacji życiowej na temat częstotliwości i struktury kontaktów. Należy również wymienić konkretne czynności reprezentacyjne w zakresie obszaru działania. Wynika stąd, w odniesieniu do której sprawy nadal wymagana jest reprezentacja. Jeśli reprezentant osoby dorosłej jest również odpowiedzialny za zarządzanie dochodami i majątkiem, należy sporządzić rachunek opiekuńczy. Są tu uproszczenia dla krewnych. Szczególnie ważne decyzje (jak np. przeprowadzka do domu opieki lub sprzedaż nieruchomości) podlegają zatwierdzeniu sądowemu.

Kiedy kończy się sądowa reprezentacja osoby dorosłej?

- gdy sąd ją uchyli (np. jeżeli sprawa zostanie rozstrzygnięta lub wymogi przestaną obowiązywać).
- po trzech latach (ale może zostać wznowiona w odrębnej procedurze).
- gdy osoba reprezentowana umrze.

Ile kosztuje sądowa reprezentacja osoby dorosłej?

Reprezentant osoby dorosłej może złożyć w sądzie wniosek o odszkodowanie i zwrot kosztów (np. kosztów podróży, połączeń telefonicznych i opłat pocztowych). Co do zasady odszkodowanie przysługuje w wysokości pięciu procent dochodu netto osoby reprezentowanej. Dochody przeznaczone na określony cel, takie jak zasiłek opiekuńczy, dodatek rodzinny i mieszkaniowy, nie mogą być uwzględniane. Jeśli majątek osoby reprezentowanej przekracza 15 000 euro, przedstawiciel osoby dorosłej może ubiegać się o dwa procent tej kwoty (pomniejszonej o kwotę zwolnienia w wysokości 15 000 euro). W sprawie faktycznej wysokości odszkodowania decyduje sąd.

Dla osoby bliskiej mi lub dla mnie samego był już wcześniej wyznaczony przedstawiciel. Jak wygląda teraz procedura w świetle nowego prawa?

Wszystkie przedstawicielstwa są automatycznie przenoszone na sądowe reprezentacje osoby dorosłej, a przedstawiciele stają się sądowymi reprezentantami osoby dorosłej. Z dniem 1 stycznia 2024 r. wszystkie przeniesione pełnomocnictwa wygasają, o ile nie wszczęto sądowej procedury w sprawie ich wznowienia. W odniesieniu do wszystkich osób, dla których przed dniem 1 lipca 2018 r. był ustanowiony przedstawiciel, do dnia 30 czerwca 2019 r. obowiązuje zastrzeżenie uzyskania zezwolenia.

Osoby reprezentowane mogą w każdej chwili złożyć wniosek o uchylenie sądowej reprezentacji osoby dorosłej lub zastrzeżenia uzyskania zezwolenia. Można również przygotować przejście na inną formę reprezentacji (wybraną lub ustawową reprezentację osoby dorosłej). Chętnie doradzimy w tej sprawie.

Więcej informacji i dane kontaktowe

Dane kontaktowe i dalsze informacje można znaleźć na naszej stronie internetowej:
www.vertretungsnetz.at